

10 Abstrakt

Hlubokomořská těžba v Oblasti: Aspekty práva životního prostředí právního režimu

Práce se zaměřuje na právní úpravu hlubokomořské těžby v prostorách mimo národní jurisdikce, souhrnně označovaných jako Oblast, jejímž předmětem je ochrana životního prostředí. Hlubokomořská těžba z mořského dna (DSBM) je možnou budoucí metodou komerční těžby neobnovitelných zdrojů, kovů a vzácných zemin, souhrnně označovaných jako Nerosty, prováděné v hloubkách mezi jedním a šesti kilometry pod hladinou oceánu. Jako každá těžební činnost by tyto činnosti měly dopad na okolní ekosystémy a oceánské prostředí jako celek, které je již nyní pod značným tlakem z jiných lidských činností.

Pro účinnou ochranu mořského prostředí je proto nezbytná propracovaná právní úprava, aby bylo možné předejít nezvratným a nepřijatelným následkům, včetně ztrát genetických zdrojů, biologické rozmanitosti a dalšího ohrožení klimatické stability. Rozmanitý soubor pravidel, který současně upravuje DBSM, se utvářel během posledních 50 let pod vlivem různých zájmových skupin a nejnovějších vědeckých poznatků a technologického vývoje. Jeho páteř tvoří Úmluva Organizace spojených národů o mořském právu (Úmluva) a Prováděcí dohoda z roku 1994. Ustanovení Části XI, Úmluvy zakládají zvláštní autonomní mezinárodní organizaci, Mezinárodní úřad pro mořské dno (Úřad), jejímiž členy jsou *ipso facto* všechny smluvní strany Úmluvy a dávají jí mandát vyvíjet pravidla, předpisy a postupy, přijímat další nezbytná opatření, vykonávat správu a kontrolovat jejich dodržování s cílem zajistit účinnou ochranu mořského prostředí.

Úmluva dále zavazuje státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, aby přijaly v rámci svých právních rádu předpisy a správní opatření, která zaručí dodržování pravidel entitami, kterým poskytly svoji záštitu. Tyto entity mohou vykonávat činnosti v Oblasti pouze na základě návržení smluvní stranou Úmluvy a po uzavření smlouvy s Úřadem, ve které se zavazují dodržovat povinnosti stanovené v předpisech Úřadu.

Právní režim dosud vznikl v jedinečném kontextu, kdy je tvořen dříve než k těžební činnosti vůbec došlo. Tato mezera se však nyní postupně uzavírá, jelikož klíčové dokumenty týkající se komerční fáze těžby jsou stále ve fázi přípravy.

Klíčová slova: hlubokomořská těžba, Oblast, neobnovitelné zdroje, neživé zdroje Oblasti, mezinárodní právo životního prostředí, Úřad pro mořské dno, ochrana životního prostředí oceánů, mezinárodní prostory